



# Charita

Časopis Slovenskej katolíckej charity



MLADÍ

ČÍSLO 3 // ROČNÍK XXV. // DECEMBER 2017



14



16



20

**AKTUALITY**

04 Zo Slovenska

06 Zo sveta

**TÉMA**

08 Sloboda je veľká výzva a jej vidina často zastreje reálne zhodnotenie možností

**ROZHOVOR**

10 Dobrovoľníčka Miriam po návrate z Afriky

**ZBIERKA**

14 Keď vyrastiem, chcem pozeráť na svet tak, ako ho vidia letiace vtáky

**PROJEKT**

16 Často sa vôbec nestretnú, a predsa patria do jednej rodiny

18 Spojení s celým svetom. V modlitbe za viac ako 45 miliónov obetí moderného otroctva

**INICIATÍVA**

19 Len v dialógu možno hľadať odpovede na výzvy dnešného sveta

20 Spoločne proti extrémizmu: Pretože extrémna môže byť láska, nie nenávisť

**ZO ZAHRANIČIA**

22 Libanon nám umožnil zažiť svetový rozmer charity

**PRÍBEHY**

24 Na charitu prichádzajú ľudia, ktorí vyčerpali všetky svoje možnosti

**26 VOLNÝ ČAS**

**27 KALENDÁR**

**Adresár SKCH**

**Sekretariát Slovenskej katolíckej charity**

Adresa: Kapitulská 18,  
814 15 Bratislava  
Tel.: 02-5443 1506, 5443 2503  
E-mail: sekretariat@charita.sk  
<http://www.charita.sk/>  
IBAN SK37 0900 0000 0001 7687 5345  
Slovenská sporiteľňa

**Bratislavská arcidiecézna charita**

Adresa: Krasinského 6,  
821 04 Bratislava  
Tel.: 02-442 50 374  
E-mail: charitaba@charitaba.sk  
<http://www.charitaba.sk/>  
IBAN SK92 3100 0000 0040 1007 8918  
Sberbank

**Trnavská arcidiecézna charita**

Adresa: Hlavná 43, 917 01 Trnava  
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397  
E-mail: sekretariat@charitatt.sk  
<http://www.charitatt.sk/>  
IBAN SK71 7500 0000 0040 0829 7855, ČSOB

**Diecézna charita Banská Bystrica**

Adresa: Tibora Andrašovana 44,  
974 01 Banská Bystrica  
Tel.: 048-472 0272, Fax.: 048-472 0271  
E-mail: charitabb@charitabb.sk  
<http://www.charitabb.sk/>  
IBAN SK23 0200 0000 0007 3684 1312, VÚB

**Spišská katolícka charita**

Adresa: Jesenského 5,  
052 01 Spišská Nová Ves  
Tel.: 053-4424 500, Fax: 053-4424 500  
E-mail: caritas@caritas.sk  
<http://www.caritas.sk/>  
IBAN SK28 0200 0000 0000 2963 4592, VÚB

**Diecézna charita Rožňava**

Adresa: Kósu-Schoppera 141/22,  
048 01 Rožňava  
Tel.: 058-7326415  
E-mail: dchrv.sekretariat@gmail.com  
IBAN SK92 0200 0000 0000 1813 7582, VÚB

**Arcidiecézna charita Košice**

Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice  
Tel.: 055-6255 317,  
Fax: 055-6255 328  
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk  
<http://www.charita-ke.sk/>  
IBAN SK52 7500 0000 0005 1302 6193, ČSOB

**Gréckokatolícka charita Prešov**

Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov  
Tel.: 051-7723 970,  
Fax: 051-7723 970  
E-mail: gkcharita@gkcharita-po.sk  
<http://www.gkcharita-po.sk/>  
IBAN SK18 7500 0000 0040 0842 5976,  
ČSOB VS: 001-10

**Gréckokatolícka**

**eparchiálna charita Košice**  
Adresa: Dominikánske nám. 13,  
040 01 Košice  
Tel.: 055-6259 454  
E-mail: eparchialnucharitakosice@gmail.com  
IBAN SK77 3100 0000 0043 5022 8409  
Ludová banka

**Diecézna charita Žilina**

Adresa: Predmestská 12, 010 01 Žilina  
Tel., fax: 041-723 1234,  
E-mail: charitaza@gmail.com  
<http://www.charitaza.sk/>  
IBAN SK31 0900 0000 0004 2470 2305  
Slovenská sporiteľňa

**Diecézna charita Nitra**

Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra  
Tel.: 037-7721 792, Fax: 037-772 1798  
E-mail: sekretariat@charitanitra.sk  
<http://www.charitanitra.sk/>  
IBAN SK42 0200 0000 0006 9194 3162, VÚB

Slovenská katolícka charita (SKCH) poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmýšľanie.

Pre viac informácií: [info@charita.sk](mailto:info@charita.sk), [www.charita.sk](http://www.charita.sk)



V čase, keď sme s kolegami finalizovali prípravu časopisu, ktorý práve držíte v ruke, začínal sa december. Asi najhektickejší čas v roku, pretože ľudia ešte zrýchlia už i tak dynamické životné tempo, aby popri bežných povinnostiach stíhali pripraviť všetko na tie najkrajšie sviatky v roku – Vianoce. Paradoxne práve v tomto čase sa nám ponúka inšpirácia mladej ženy, ktorá v tichu kontempluje Boha a vďaka jej postoj Boh prichádza na svet. Mária je pre mňa inšpiráciou a zosobnením charity. Vie „stratiť“ čas, aby počula a pochopila potreby blízkych, a nemá strach vydať sa bez ohľadu na svoj stav na cestu služby k svojej príbuznej.

Zamestnanci a dobrovoľníci Slovenskej katolíckej charity sa už 90 rokov usilujú byť v takejto službe blízkym. Načúvať potrebám núdzných a pomáhať im uľahčiť ich často trpký život bez ohľadu na to, či to práve spoločenská situácia uľahčuje alebo naopak. Je to práve ich vernosť a dynamika, ktoré pomáhajú realizovať víziu charity – zabezpečiť dôstojný život človeka, ktorý je v núdzi. O konkrétnych krokoch, ktoré robíme prostredníctvom našich projektov, a aktivitách diecéznych charít si môžete prečítať na ďalších stranách časopisu.

Januárom 2018 sa začína prvý rok desaťročia, v ktorom Slovenská katolícka charita smeruje k 100. výročiu svojho založenia. Čo zaželať organizácii, ktorá sa denne stretáva s bolesťou a biedou? Aby mala silu a energiu mladých stať pri človeku a pomáhať mu aj naďalej žiť dôstojný život.

A vám, milí priatelia charity, želám v mene celého tímu Slovenskej katolíckej charity, aby pokoj a radosť Vianoc pretrvávali vo vašich domovoch po celý rok 2018.

**Sylvia Hamadejová**  
manažér pre komunikáciu a PR

VYDÁVA: Sekretariát Slovenskej katolíckej charity; IČO 00179132; ADRESA REDAKCIE: Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, tel. 02/5443 1506, e-mail: sekretariat@charita.sk, bankové spojenie: Slovenská sporiteľňa, č. ú.: SK37 0900 0000 0001 7687 5345 VS 140; ZODPOVEDNÝ REDAKTOR: Sylvia Hamadejová; SPOLUPRACOVALI: Iva Mrvová, Paulína Antlová, Mgr. Helena Stašáková, Miriam Hrašková, Martina Borčíková, Jana Urbanová, Hugo Gloss, Ján Michalský, Soňa Pobiecka; OBÁLKA: Fotky-foto.sk; FOTO: Pexels.com, Ivan Duda, Paulína Antlová, Hugo Gloss, Ján Michalský, archív: SKCH, ADCH a DCH, DCHD Považská Bystrica, Miriam Hrašková, Spišská diecéza, Zuzana Številová, Tomáš Horváth, Soňa Pobiecka; GRAFICKÁ ÚPRAVA: SKCH, Ivan Duda; VÝROBA: PACE print, s. r. o.; REGISTRÁCIA MK SR EV 3635/09, ISSN 1338-1504.

**Časopis je nepredajný, vychádza trikrát do roka vďaka darcom Slovenskej katolíckej charity.**

**Jeho vydávanie môžete podporiť dobrovoľným príspevkom na číslo účtu: SK37 0900 0000 0001 7687 5345, v. s. 140.**



## Na konferencii sa stretli odborníci i dobrovoľníci

V sobotu 23. septembra 2017 sa konala konferencia pri príležitosti 10. výročia otvorenia nitrianskeho Hospicu – Domu pokoja a zmiernosti u Bernadety. V úvode vystúpila MUDr. Leona Šóthová, koordinátorka hospicu, ktorá privítala hostí: zástupcu primátora PhDr. Jána Vanča, PhD., riaditeľa Diecéznej charity Nitra Ing. Mgr. Juraja Baráta, MUDr. Ľubomíra Ševčíka (NSK odbor zdravotníctva) a hovorca maltézskych rytierov ThDr. Tibora Ujľackého. V programe boli odborné prednášky lekárov, sestier, psychológov, dobrovoľníkov či sociálnych pracovníkov zo Slovenska i z Čiech.



## Boli sme na festivale Inter nos v Žiline

Diecézna charita Žilina sa už tretíkrát zapojila do žilinského komunitného festivalu INTER NOS – Medzi nami. Štvrtkový deň (7. 9. 2017) sa na Mariánskom námestí niesol v duchu „Máme zelenú“. Aj naše dva stánky sa zazelenali v duchu „nádej, hoc malá, zelená sa“. Nádej pre núdznych ľudí, o ktorých sa staráme, ešte stále existuje. Hľadáme spolu s nimi chuť nanovo vstať, nevzdávať sa a kráčať životom ďalej. Aktivity pre najmenších v našom stánku ponúkali pre účastníkov festivalu sociálni pracovníci a klienti Domu charity sv. Vincenta v Žiline.

## Ocenenie pre našu kolegyňu v oblasti sociálnych služieb

Uskutočnil sa 7. ročník oceňovania sociálnych služieb Prešovského samosprávneho kraja – Krídla túžby. V pondelok 2. októbra boli na veľkej scéne Divadla Jonáša Záborského ocenení traja laureáti, ktorých spomedzi nominovaných vybrali členovia sociálnej komisie pri zastupiteľstve kraja. Medzi ocenenými bola aj naša kolegyňa Ľubica Sluňaková z Domova nádeje. V Gréckokatolíckej charite prežila vyše tretinu svojho života a prešla od práce sociálneho pracovníka v útulku Dom Charitas až po terapeutku v resocializačnom stredisku Domov nádeje. V plnej miere sa odborne venuje klientom strediska. Svojím profesionálnym, odborným a ľudským prístupom sa stala neodmysliteľnou súčasťou terapeutického tímu a oporou klientom pri ich sprevádzaní procesom resocializácie. Klienti sa aj po ukončení tohto procesu za ňou vždy radi vracajú. Svojím kolegom aj klientom je terapeutkou s vlúdnyim srdcom, kamarátkou aj mamou.



## Prvá verejná diskusia o pomoci utečencom medzi katolíckou a moslimskou obcou

V Dome novinárov v Bratislave sa uskutočnilo podujatie „Share the Journey – Ľudskosť nás spája“, ktoré je súčasťou prebiehajúcej celosvetovej kampane pápeža Františka. Jeho cieľom je poukázať na ľudský rozmer tragédie prebiehajúcej utečeneckej krízy. Podujatie otvoril generálny sekretár Slovenskej katolíckej charity Erich Hulman. Súčasťou podujatia boli aj silné osobné výpovede. Faisal Kamali, utečenec z Afganistanu, či Mores Gagi, iracký utečenec z mesta Karakoš, ktoré vypálil Islamský štát, priblížili skúsenosť svojej cesty na Slovensko i života u nás. V panelovej diskusii sa stretli **Mons. Jozef Halško**, predstaviteľ Rady KBS pre migrantov, utečencov a pútnikov, pán **Mohamed S. Hasna**, predseda Islamskej nadácie na Slovensku, **Michaela Pobudová** zo združenia Mareena a **o. Peter Brenkus** z organizácie Pokoj a dobro, ktorá zastrešuje pomoc Iráčanom v okolí Nítry. Diskutujúci hľadali vzájomnú zľadu na definovaní citlivej hranice medzi integráciou a asimiláciou. Otvorila sa téma aj celoeurópskeho presídľovania, ktoré sa plánuje v horizonte piatich rokov, ale aj mnohé ďalšie. V diskusiách o prebiehajúcej utečeneckej kríze plánujeme pokračovať a zorganizovať ďalšie podujatia týkajúce sa tejto témy.



## Zbierka školských pomôcok – Naplnili sme školské tašky

Od 1. júna prebiehal po celom Slovensku už 8. ročník Zbierky školských pomôcok. S pomocou našich diecéznych a arcidiecéznych charít vzniklo viac ako 40 zberných miest. Sem mohli darcovia priniesť školské pomôcky a takouto formou podporiť deti zo sociálne slabších rodín, z krízových centier a detských domovov. Vyzbierané pomôcky prekonalí svojím množstvom predošlé ročníky. Spoločne sa vyzbieralo viac ako 13 000 kusov školských pomôcok. Najväčšiu časť darovaných pomôcok tvorili zošity, ktorých bolo 3552 ks, následne perá (2460 ks) a ceruzky (2389 ks). Z novej školskej tašky sa vďaka štedrosti darcov môže tešiť viac ako 500 detí. Vyzbierané pomôcky sme darovali do rodín v núdzi, detských domovov, ale aj do krízových centier v blízkosti zberných miest.

## Stretli sme sa ako rodina

V piatok 13. októbra 2017 sa na slávnostnej svätej omši v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule stretli zamestnanci, dobrovoľníci aj klienti Slovenskej katolíckej charity. Spoločné poďakovanie, modlitby i prosby prednieslo viac ako 550 účastníkov púte. Aj napriek veľkému počtu účastníkov bola na púti rodinná atmosféra. Zaujímavým spestrením bol program, ktorý si pre účastníkov pripravili deti z charitných zariadení. V závere púte bolo sedemnástim zamestnancom z celého Slovenska odovzdané ocenenie za rozvoj charitného diela. Sme radi, že sme aj takýmto spôsobom mohli spoločne osláviť obnovenie našej činnosti a plnenie poslania, ktoré nám bolo dané, poslania byť blízko pri človeku. Ďakujeme všetkým zúčastneným a zamestnancom Spišskej katolíckej charity, ktorí sa podieľali na organizovaní púte.







## Ked' sa z človeka stáva biznis

V Brazílii sa stretli zástupcovia členov COATNET z celého sveta. Táto sieť spočiatku katolíckych organizácií vznikla v roku 1989. Postupne sa rozširovala a dnes už 45 organizácií z 39 krajín spája svoje sily v advokácii za dodržiavanie ľudských práv v lokálnom kontexte. S malou alebo žiadnou alternatívou sa zraniteľní ľudia často ocitnú podvedení, keď sa sľuby o úžasnej práci v realite rýchlo menia na vykorisťovanie. Naverbovaní pracovníci sa mnohokrát stávajú obeťami nútenej práce. Aj Slovenská katolícka charita je v rámci projektu STOP obchodovaniu s ľuďmi súčasťou spoločného úsilia pomoci ľuďom v núdzi.



## Deti z Afriky d'akujú svojim podporovateľom

Tím charity sa vybral do Ugandy pozrieť naše dobrovoľníčky a Centrum Nepoškvrneného srdca Panny Márie. Stretli sme sa aj s deťmi, ktoré sú zapojené do nášho projektu Adopcie na diatku®. V ňom slovenskí adoptívni rodičia pomáhajú ugandským deťom z náročného sociálneho prostredia dostať sa k vzdelaniu. Mnohé z nich majú aj napriek neľahkým podmienkam nadpriemerný prospech – a ich rodičia patričnú radosť. V rámci kampane Pôstna krabička Slováci podporujú deti v našich afrických centrách v Ugande a Rwande. Počas návštevy sme s našimi deťmi každý večer pripravovali ďakovné prekvapenie pre podporovateľov – keďže milujú tanec a spev, nahrali sme s nimi CD pravých afrických rytmov priamo z nášho centra zo severu Ugandy. Viac v časti Pôstna krabička.



## Dynamika dnešnej doby prináša novú formu chudoby

19. novembra 2017 sme si po prvýkrát pripomenuli Svetový deň chudobných. Pápež František pozýva každého, aby preukázal solidaritu s ľuďmi v núdzi: „Ak chceme pomôcť zmeniť históriu a podporiť skutočný rozvoj, musíme počuť plač chudobných a zaviazat sa k ukončeniu ich vylúčenia na okraj spoločnosti.“

Nedávny prieskum o chudobe mladých vedie charitu v 17 európskych krajinách k varovnej výzve o raste chudoby medzi mladými Európanmi. Odkrýva tiež vznik novodobého fenoménu – SINKIES, ktorý má ničivý vplyv na demografickú situáciu v Európe, jej sociálnu a ekonomickú budúcnosť. Eurostat uvádza, že 3 z 10 mladých v Európe sa približujú k hranici chudoby alebo v chudobe už žijú. Zistenia vyplývajúce z prieskumov charity potvrdzujú rast neistej situácie mladých Európanov a poukazujú na vznik nového fenoménu, ktorý charita nazvala **SINKIES – Single Income, No Kids (jeden príjem, žiadne deti)**. Tento termín sa vzťahuje na mladé páry bez detí, kde obaja partneri pracujú za veľmi

nízky príjem a napriek spojeniu svojich miezd ťažko dosiahnu ekvivalent jedného príjmu. Opozitom je DINKIES – termín, ktorý vznikol v 80. rokoch minulého storočia a opisoval páry zarábajúce dvojnásobok, ktoré sa však rozhodli ostať bez detí. SINKIES si môžu želať mať deti, no jednoducho si ich nemôžu dovoliť. „Táto generácia sa môže stať prvou v moderných dejinách, ktorá je na tom horšie ako tá predchádzajúca. Európsky pilier sociálnych práv prináša obrovskú príležitosť riešiť túto situáciu a posilniť sociálny rozmer Európy, najmä pre milióny mladých ľudí, ktorí sú v Európe vystavení riziku chudoby alebo v chudobe už žijú,“ hovorí **Jorge Nuño Mayer**, generálny sekretár Caritas Europa. Súhlasíme s pápežom Františkom: „Chudoba má tvár žien, mužov a detí využívaných záujmami iných a machináciami moci či peňazí. Aký horký a nekonečný zoznam by sme mohli zostaviť, ak by sme naň pridali chudobu zrodenú zo sociálnej nespravodlivosti, z morálnej degenerácie, chamtivosti vybraných jednotlivcov a všeobecnej ľahostajnosti!“ Pridajme sa k nemu v boji proti chudobe a ľahostajnosti, aby sme zabezpečili dôstojný život pre všetkých.



Nový vodičský preukaz pre Lukáša

### Samostatnosti sa treba učiť

V našom Detskom charitnom domove v Považskej Bystrici žijú deti v dvoch samostatných skupinách a v jednej skupine mladých dospelých. V tejto skupine sa mladí pripravujú na reálny život. Učíme ich starať sa o seba. Príprava zahŕňa bežné činnosti, ako samostatná príprava jedla, nákup, upratovanie, vybavovanie bežných úradných záležitostí. Dodržiavajú stanovené pravidlá fungovania. V prípade potreby im pomáha v rôznych životných situáciách sociálny pracovník, na ktorého sa môžu kedykoľvek obrátiť. Táto forma života je vhodným nástrojom plynulého prechodu k úplnému osamostatneniu sa s upevnením sociálnych zručností a návykov.

Ak mladý pracuje, platí si zákonom stanovenú minimálnu čiastku úhrady nákladov za bývanie. Aj takto sa učí hospodáreniu s peniazmi. Jedným z cieľov práce sociálneho pracovníka je motivácia mladých k tvorbe úspor pre budúce bývanie. Finančná gramotnosť je veľmi dôležitá, keďže práve neschopnosť hospodáriť s peniazmi ich často privádza do problémov. Prekážkou v osamostatnení mladých, ktorí nemajú trvalú prácu a vysoký príjem, býva často problém s bývaním, ktoré je finančne náročné. Mladým by pri ich štarte do samostatného života určite veľmi pomohlo „nízkonákladové štartovacie bývanie“, v ktorom by mohli nejaký čas bývať. Najväčšou odmenou pre nás sú mladí, ktorí sa zaradia do každodenného bežného života a dokážu v ňom fungovať podľa noriem a pravidiel spoločnosti.

## Sloboda je veľká výzva a jej vidina často zastreje reálne zhodnotenie možností

**Keď príde čas a deti z detského domova dovŕšia 18 rokov, prichádza aj veľké rozhodnutie. Mladý človek premýšľa, či zostane v detskom domove, alebo sa osamostatní. Urobiť toto rozhodnutie nie je pre človeka v tomto veku jednoduché: po prvýkrát preberá zodpovednosť sám za seba.**

Čím je pre mladých rozhodnutie sa pre samostatnosť a odchod z detského domova? Tento moment je vlastne rozhodovanie o celom svojom živote – bývaní, práci, domácnosti, vzťahoch, finančnom zabezpečení svojho života. Zo skúseností vieme, že mladí dospelí sa často vracajú k svojej biologickej rodine, ktorá, ak je taká možnosť, im poskytne na začiatku bývanie. Naďalej udržiavajú kontakty s deťmi z domova, s ktorými vyrastali. Trvá však približne tri mesiace, kým si uvedomia, že počúvnuť volanie slobody bolo nesprávne rozhodnutie. Neboli na ňu ešte pripravení. Radi by sa do detského domova vrátili, pretože ťažoba zodpovednosti, starostlivosť o seba, je nečakane veľká.

### Niektorí sú príliš hrdí

Deti z detských domovov nie sú zväčša študijné typy, vzdelanie dosahujú primerane svojim mentálnym schopnostiam, usilovnosti a vytrvalosti. Ak má chlapec či dievča dosiahnuté stredoškolské alebo vysokoškolské vzdelanie, ide skôr o výnimku. Od dosiahnutého stupňa vzdelania sa prirodzene odvíja schopnosť zamestnať sa, získať primeranú prácu a vytrvať v nej. Ak majú problém s nájdením zamestnania, vzniká, samozrejme, finančný problém.

Nedokážu si zaplatiť ubytovanie, stravu. Na toto však nie sú pripravení, nepredpokladajú vážnosť situácie a nie sú schopní ju riešiť. Ak sa v nej ocitnú, často nás, pracovníkov z detského domova, kontaktujú a z ťaživej situácie hľadajú východisko. Nájdu sa však medzi nimi aj takí, ktorí sú príliš hrdí na to, aby žiadali o pomoc. Títo, žiaľ, často končia na ulici ako bezdomovci. Treba podotknúť, že tam nekončia pre cudzie zavinenie – je to, žiaľ, najmä v dôsledku vlastného nesprávneho rozhodnutia.

Sociálny systém štátu poskytuje deťom z detských domovov možnosť podpory pri osamostatňovaní sa aj vo forme bývania s dohľadom, ako napríklad v zariadeniach dom na polceste. Jednou z ďalších možností je zotrvanie mladého dospelého v detskom domove v skupine mladých, ktorá je predstupňom osamostatnenia sa. Ideálne je, ak si mladý dospelý s našou podporou zvyšuje svoju kvalifikáciu a získa najvyššie možné vzdelanie úmerné svojim mentálnym možnostiam.



*„Najväčšou odmenou pre nás sú mladí, ktorí sa zaradia do každodenného bežného života a dokážu v ňom fungovať podľa noriem a pravidiel spoločnosti.“*





Otec biskup Tomáš Galis dáva požehnanie Michalovi

*„Ak majú problém s nájdením zamestnania, vzniká, samozrejme, finančný problém. Nedokážu si zaplatiť ubytovanie, stravu. Na toto však mladí ľudia nie sú pripravení, nepredpokladajú vážnosť situácie a nie sú schopní ju riešiť.“*

### **„Svetielka v tmách“ nám dávajú chuť do práce**

Marika vyrastala iba s mamou, do domova sa dostala ako 10-ročná, keď mama zomrela. Bola usilovná, pracovitá, snaživá v rámci školy i zariadenia. Navštevovala strednú školu mimo nášho okresu, kde sa zoznámila so svojou prvou láskou, s ktorou neplánovane otehotnela ako 18-ročná, v treťom ročníku na strednej škole. V tejto chvíli sa dostala do ťažkej situácie, keď riešila, čo a ako ďalej. S priateľom sa zobrali, bývali u svokrovcov, ktorí ju veľmi pekne prijali. Na začiatku manželstva ich podporovali, Marika si v škole vybavila individuálny plán, porodila zdravého syna, úspešne ukončila strednú školu maturitnou skúškou. Po čase sa im narodil druhý syn, Marika vyštudovala vysokú školu. Pekné vzťahy v ich širokej rodine pretrvávajú doteraz.

Tak ako u iných mladých ľudí, ktorí vyrastajú v biologickej rodine, je dôležitá najmä voľba životného partnera, ako i podpora a prijatie novou rodinou, u detí z detského domova to platí dvojnásobne. Ak je prijatie úprimné, so snahou pomôcť, tak sa aj deti z detského domova dokážu pekne začleniť do života. Príbehy ako ten Marikin, ktoré nazývame „svetielka v tmách“, nás v našej práci posúvajú ďalej a dávajú nám chuť pokračovať v tomto poslaní.

**Mgr. Helena Stašáková**

vedúca zariadenia DCHD Považská Bystrica

foto: archív DCHD Považská Bystrica



Náš bývalý klient Juraj pomáha pri potravinovej zbierke



## Dobrovoľníčka Miriam po návrate z Afriky: „Bola som pri tom, keď dieťa dostalo šancu na lepšiu budúcnosť“

**Miriam Hrašková strávila tri mesiace na severe Ugandy v centre pre deti s HIV, ktoré spravuje Slovenská katolícka charita. Z dôvodu infekčného ochorenia, ktoré jej v krajine nevedeli identifikovať, sa musela vrátiť domov. Čo jej dala Afrika? Ako ju prijali deti a aké krízy musela prekonať?**

**Na Slovensku si ešte len krátko. Aký bol návrat? Či ešte prebieha?**

Prvé dni po príchode boli naozaj ťažké. Premýšľala som, čo povedať najbližším. Možno to bolo ovplyvnené aj chorobou a tým, že som reálne nevedela, či sa s nimi môžem stretnúť, či ich nenakazím. Necítila som sa dobre, môj stav kolísal. To je aj dôvod, pre ktorý som si dlho nič neplánovala. Mala som však aspoň čas byť sama so sebou, postupne to spracovávať. Uvedomila som si, ako ľahko sa dá sklznúť do starých koľají a aké to môže byť občas nebezpečné a nesprávne. Čo si však naozaj užívam, je vyspelosť Európy v tých správnych veciach – občas je to až šok byť naspäť, mať k dispozícii pitnú vodu, dobrú infraštruktúru, a tak sa luxusne viezť v aute...

**... na fungujúcich cestách, čo v Ugande nebýva zvykom. Presne tak. (úsmev)**

**Páči sa mi, ako si povedala, že si užíva európsku vyspelosť. No načala si aj to, že sa len pomaly vraciaš späť. Vieš už teraz pomenovať, čo ti Afrika dala?** Občas si uvedomujem až prílišnú zložitnosť nášho systému. Systém v Ugande nie je funkčný, no niektoré veci by bolo určite možné zjednodušiť. Často si uvedomujem globalizáciu – náš spôsob života ovplyvňuje ľudí tam a naopak. V niečom by nás mohla inšpirovať aj taká krajina, akou je Uganda. Napríklad v preferovaní lokálnych potravín.

**Čiže vravíš, že sa môžeme jedni od druhých učiť.**

Áno. S tým súvisí aj vnímanie času. My sa neustále niekam ženieme, a takmer vôbec nežijeme spôsobom „carpe diem“, a keď áno, niekedy až nútene. Oni zas na druhej strane nevedia plánovať, využívať čas, myslieť do budúcnosti. Ideálne by bolo skĺbiť to: keby sme my spomalili a oni myslieť na krok vpred.

**V rozhovore pred odchodom do Ugandy si povedala zaujímavú vetu: so stereotypmi sa neuspokojím. Ktoré stereotypy padli?**

Sama som si pred cestou povedala – „zabudni na všetko, čo ti kto o Afrike povedal“. Nedá sa to však úplne. Napríklad ma naozaj pobavilo, čo všetko vedia Afričania, v tomto prípade Ugandania, odniesť na hlavu. Prvé dni som nepustila fotoaparát z rúk. Oni by na tej hlave odniesli aj dom, neuveriteľné. Potvrdili sa mi aj tie príjemné stereotypy, a to najmä, že majú tanec v duši. Veľmi inklinujú k hudbe, majú rytmické piesne, na ktoré všetci spolu tancujú.

**A sú aj niektoré nepríjemné stereotypy, ktoré sa potvrdili?**

Bojovala som proti tomu, no nepodarilo sa mi to úplne. Súvisí to s tým ich prežívaním času. Na jednej strane obdivujete, že všetko neriešia, nenáhli sa, neutekajú. Na druhej strane vás to štvie, pretože máte nastavený istý štandard. Existuje niečo ako dohoda, keď sa povie o deviatej, tak ste tam o deviatej. Pre nich nič podobné neplatí. Na všetko majú čas, čo je úžasné, keď sa tam idete relaxovať. Nie však vtedy, ak v Ugande potrebujete čosi vybaviť. Občas ma zamrzí, aký potenciál má Afrika či Uganda ako taká. Tá oblasť vôbec nie je využívaná dostatočne efektívne. Uganda ako krajina skôr prežíva, ako by využívala svoj plný potenciál. A to ma frustruje. Viem, že na väčšinu vecí sa nedokážu uplatniť rýchle a lacné riešenia, ale na niektoré zlepšenia by stačilo urobiť pomerne jednoduché kroky. Uvedomujem si však, že to je problém komplexný.



### Uveď príklad.

Napríklad majú obrovský potenciál slnka. Nevyužívajú ho však dostatočne. Vysvetlím to na úplnej banalite – majú veľmi veľa ovocia, no nesušia ho. Radšej ho vyhodia. Pre nás je to ťažko pochopiteľné. Skrátka si nevedia šetriť na neskor.

**Podme k tvojej skúsenosti v samotnom centre. Staráme sa v ňom o 55 detí, z toho 54 HIV pozitívnych. Vekovo sú rôznorodé, o charaktere nehovoriac. Musel to byť zážitok...**

... to teda bol.

### Až tak?

(smiech) Život v centre funguje trochu ako letný tábor, avšak celoročný. Okrem trávenia času s deťmi sme sa my, dobrovoľníci, starali o administratívu a riadili aj projekt Adopcia na diaľku®, čo znamená výjazdy do okolia a výber detí, ktoré do programu pomoci zapojíme. Hoci bol život v centre nastavený stále rovnako, každý deň bol iný.

*„Celé moje rozhodnutie ísť na nejaký čas do Afriky bolo viac-menej racionálne. Osobne som sa nikdy nestavala do úlohy – ,idem pomáhať, je to moje poslanie a chcem zachrániť svet'. Nie. Tento spôsob myslenia sa mi nepáči.“*

### Ako ťa deti prijali? A ako ty ich?

Do centra prichádza každú chvíľu niekto iný, takže sú už zvyknutí. V úvode je to vždy o očakávaní, ako z ich, tak i z našej strany – predsa len naučiť sa 55 mien a spoznať toľko charakterov chvíľu trvá. Inkubačná lehota je niekedy aj mesiac, aj preto je fajn, že sú tam dobrovoľníci pol roka. Inak sú decká super – rady sa smejú, hrajú, kreslia, šantia a jasné, ako všade na svete, aj tam ťa vedia nahnevať.

### Kedy ťa naozaj vytočili?

Vždy ma vedelo nahnevať, keď sme im v sobotu púšťali film. Vyberali sme taký, aby mal aj nejakú myšlienku, a zároveň aby ich to bavilo. Po chvíli začali písať, že je nudný. Človek následne premýšľa, že ty bráto, koľko deciek v buši má možnosť pozerat film? Samozrejme, po chvíli do toho boli všetci zapozoraní. „Give me more, give me more.“ To je v ich zmyslení prítomné často.

### Skúšajú hranice?

Určite. Ako všetky deti. Po materiálnej stránke sa dá povedať, že vďaka štedrosti slovenských darcov týmto deckám veľa nechýba. Čo im chýba, je, samozrejme, láska. Občas som mala dojem, že hoci v centre mali všetko, niekedy by radšej hladovali doma. No boli s rodinou.

### Áká je africká rodina?

Chladná. Aspoň z nášho pohľadu. Dieťa je pre nich isto pozhnaním. Najmä pre matku, pre ňu je to až jediný „majetok“, jediná istota, že sa o ňu v starobe niekto postará. Aj to nie vždy. V situácii, keď sa idú rozviesť, alebo muž odchádza od rodiny, deti automaticky priradia k otcovi. Je to ich kultúra, akýsi zákon spoločnosti. Zákon džungle? Neviem. No videla som veľa zlomených žien. Mnohým z nich, hoci sú mladé, sa utrpenie zapísalo do tváre.

**Spomínala si, že ako dobrovoľníčka si mala na starosti nielen centrum pre deti, ale aj projekt Adopcia na diaľku®, do ktorého si vyberala deti z neľahkého sociálneho prostredia. Ako to prebieha?**

Nebolo to ľahké, v podstate rozhoduješ, ktoré deti dostanú príležitosť sa vzdelávať, čo v preklade znamená – budú mať lepšiu budúcnosť. Sama som si musela dávať pozor na city. Do priľahlých oblastí sme cestovali na motorke. Domovy, ktoré sme navštevovali, často nemali k dispozícii cesty. Prišli sme na miesto a videli podmienky, v akých rodiny a konkrétne deti žijú. V rámci pozemku pobežoval často jeden kohút, chudý pes a to dieťa, ktoré mnohokrát, často oprávnené, nemá dobré školské výsledky. No pri výbere musíme práve tie zohľadňovať. Následne musíte evalvovať – hoci má dieťa oboch rodičov, sú negramotní, takže s ním vedomosti nerozvíjajú, v podstate ho ani nepodporujú, a úprimne, často by boli radšej, keby pracovalo s nimi na poli. Je vám to ľúto, no musíte to zohľadniť. Hľadáte alternatívy. Zväčša potom podporíme súrodencu s lepšimi výsledkami, aby sme rodine aspoň sčasti pomohli. Sú to vo všeobecnosti naozaj neľahké rozhodnutia.

### Ťažké témy, ťažký kontinent. Až sa nedá nespýtať na niečo pozitívne.

Čo sa mi páči, je ich družnosť. Medzi sebou nie sú natoľko družní ako my, ktorí usporadúvame večere, dávame si medzi sebou najavo, že sa máme radi. Oni sú medzi sebou veľmi lojálni. Napríklad čo sa týka peňazí – ak tvoj kamarát nemá financie na to, aby si kúpil súčiastku do auta či motoriky, je úplne prirodzené, že mu ich dáš. U nás sú pôžičky čosi ako tabu, cítíme sa pri tom neprijemne. U nich je vzájomná finančná pomoc čosi úplne prirodzené. A nečakajú, že im to vrátiš. Platí u nich čosi ako „o financiách sa baviť nebudeme“. Požičiam, dám ti a hotovo.





*„Hoci som šla do Afriky takmer s istotou, že budem učiť ja iných, učila som najmä seba.“*

**Čiže fungujú na princípe „spoločenstvo je viac ako jednotlivec“?**

Áno. Aj dnes je ešte stále silne prítomná ich kmeňová kultúra. Čo tiež veľmi oceňujem, je ich radosť z maličkostí. Vedia sa tešiť, že si môžu zatancovať, že počujú hudbu. Často si spievajú. Úžasná je napríklad detská radosť, keď im v úvode roka dáte perá a ceruzky. To sú pre nich druhé Vianoce. S tým zošitom či ceruzkou by dokázali spať. Oni milujú kresliť, milujú farebnosť. Sú vždy nadšení. Som vyštudovaná učiteľka, a keď som ich videla, vravím si: „ak by bol ich školský systém lepší, so svojou chuťou do učenia by mohli dosiahnuť naozaj veľa“.

**Dovolím si oponovať. Viackrát som počula názor, že si mnohé veci dlhšie nepamätajú.**

Nepamätajú. Súvisí to práve so zle nastaveným systémom vzdelávania v krajine. Celý deň odpisujú poznámky z tabule, hoci nevedia poriadne čítať. Všetko je to navyše v oficiálnom jazyku, nie v ich kmeňovom jazyku. Učia sa hneď v angličtine, hoci jej ešte plne nerozumejú. Vtedy nemáte chuť, vlastne ani šancu si to zapamätať. Napriek tomu si radi robia schémy, kreslia vysvetlenia. Keď sa niečo naučia, opakujú si to. Keby vedeli riadne čítať, mali by knihy, boli by nedostihnuteľní. Ten systém je však žalostný.

**Musím sa toho systému jemne zastať. Vieme, že nápor poznámok v rámci vyučovania je aj z dôvodu, že po príchode domov mnohí z nich nemajú v príbytkoch elektrinu, často ani potrebný priestor a pokoj na učenie. Preto ten nápor vzniká najmä počas dňa, v učebni.**

Áno, to je pravda. Je potrebné to zohľadniť. Po príchode domov ešte musia pomáhať v domácnosti, s varením či prácou okolo domu. V škole väčšinu času odpisujú poznámky. Je to začarovaný kruh.

**Vráťme sa ešte k tebe. Mala si počas pobytu nejakú krízu? Každú chvíľu. (smiech)**

**Povedzme si úprimne, nemala si to jednoduché, najmä pre zlý zdravotný stav, ktorý sa posledný mesiac nezlepšoval.**

Mala som krízu. Celé moje rozhodnutie ísť na nejaký čas do Afriky bolo viac-menej racionálne. Osobne som sa nikdy nestavala do úlohy – „idem pomáhať, je to moje poslanie a chcem zachrániť svet“. Nie. Tento spôsob myslenia sa mi nepáči. A síce som šla do Afriky s istotou, že budem učiť ja iných, učila som najmä seba. Zasiahlo ma, s akou intenzitou sa to stalo a stále deje. Aké je životne dôležité vážiť si hodnoty ako pokora, vďačnosť,



odvaha. Nemysliet na seba, ako sa nám to poväčšine darí. Rovnako mám rada samotu. Vedela som, že budem tam, v Ugande, ďaleko, odrezaná od všetkého a v inej kultúre – sama so sebou. Samu ma prekvapilo, aké to je náročné. Tá samota, rozdielnosť kultúr vám vedia liezť na mozog. Cestovala som po svete dosť, som otvorená novému, iným kultúram. No toto bol dosiaľ najväčší šok. Nedalo sa to porovnať s ničím, s čím som sa dosiaľ stretla. Náročné to bolo aj preto, že som sa nemohla veľmi realizovať. Skôr som sa v istých veciach musela podvoliť, a to niekedy až proti svojej vôli.

#### **Uved, prosím, príklad.**

Chcela som pre deti z okolitých škôl usporiadať prednášku. Predstavovala som si, že prídem, rozložím si projektor, učiteľom poviem, že pošlite mi sto deciek a ja to proste spravím. Tak to skrátka nefunguje. Kým nájdeš riaditeľa, kým ti dá súhlas, kým dá echo deťom, trvá to pol roka. Bez srandy. My si to predstavujeme zjednodušene: že pošlete mail a všetkých nájdete v konkrétny dátum nastúpených v triede vo dvojrade. Nie. Tak Afrika nefunguje. Musíte sa pripraviť, že tie decká prídu, budú obchytávať dataprojektor, budú sa dotýkať vašich rúk, klásť nekonečné množstvo otázok... budú skrátka skúmať. Toto ma šokovalo, že naozaj – ako som hovorila v rozhovore pred odchodom – nebyť biely človek, čo prináša rýchle a jednoduché riešenia. Svoje rozhodnutia. Toto bola naozaj facka od života. Ak tam chcete niečím pohnúť, je to dlhý proces, systémový, ktorý si vyžaduje veľkú dávku trpezlivosti. A obrnenia sa. A hlavne je potrebné si uvedomiť, že človek nezvládne všetko sám (a ani by nemal) – potrebuje podporu domácich. Potrebujete, aby si oni zvykli na vás. Na jednej strane sú za pomoc vďační, na strane druhej existuje, veľmi prirodzene, čosi ako kolektívna africká hrdosť, odstup voči tomu, že nám bieli ľudia opäť čosi ponúkajú, akoby sme to my nevedeli lepšie.

**Súčasne však, povedzme si úprimne, keď vidia bieleho človeka, často je to pre nich moment, keď si od neho bez zaváhania vypýtajú peniaze.**

Je to asi tiež o tom skúšaní hraníc. Keď sa nachádzaš v oblasti, kde skoro žiaden „biely človek“ nepôsobí, ale aspoň raz v živote už počuli, že Európania sú veľmi bohatí, za opýtanie nič nedáš. Súvisí to s obojstrannými stereotypmi; o „bohatstve Európy“ z ich uhla pohľadu a o „všadeprítomnej chudobe, hladu a nevzdelanosti Afriky“ z nášho. Navzájom sme sa tak učili.

**Záver si nemala ľahký. Lekári ti nevedeli určiť presnú diagnózu. Mala si teploty, dostávala injekcie, bola bez energie. Napriek tomu si návrat domov dlhodobo odmietala. Prečo?**

Cítila som zodpovednosť, myslela na to, že nie každý má možnosť zažiť niečo podobné. A fascinovalo ma to aj z osobného hľadiska: chcela som zistiť, kde sú moje osobné hranice, čo všetko sa dá, navyše z mála. Skúšala som samu seba a to bolo najsilnejšie. Hoci bola Afrika občas náročná, absolútne to neľutujem. Bola to životná skúsenosť.

Iva Mrvová

foto: archív Miriam Hraškovcej

*„Dá sa povedať, že po materiálnej stránke deťom vďaka štedrosti slovenských darcov veľa nechýba. Čo im chýba, je, samozrejme, láska. Občas som mala dojem, že hoci v centre mali všetko, niekedy by radšej hladovali doma – no boli s rodinou.“*



# Keď vyrastiem, chcem pozerať na svet tak, ako ho vidia letiace vtáky

To je želanie 6-ročnej Gladys, ktorá je tvárou kampane Pôstna krabička 2018. Prostredníctvom tejto kampane dokážu zdanlivo malé veci veľa. Iba 50 centov stačí na poskytnutie stravy pre jedno dieťa v našom ugandskom centre na jeden deň!

Pôstna krabička už 7. rok pomáha tým najchudobnejším deťom v Afrike. Na začiatku sme založili malé centrum pre HIV pozitívne deti v Ugande. Dnes Centrum Nepoškrvneného srdca Panny Márie – tak sa naše dielo volá – dennodne ponúka komplexnú starostlivosť 54 chlapcom a dievčatám a zároveň vďaka projektu Adopcia na diaľku® sprostredkováva pomoc pre ďalších 500 detí v okolitých dedinkách. Centrum ďalej rozširujeme a zariaďujeme, aby naše deti, ktoré postupne dorastajú, boli čo najlepšie pripravené do života.

## Nedávajte im ryby, naučte ich ryby chytať

Gladys má 7 rokov a spolu s dvoma sestrami ju vychováva otec Thomas. Gladys má ešte 7 ďalších súrodencov, ktorí sú už dospelí a majú vlastné rodiny. Thomas zabezpečuje rodine živobytie na poli a popri práci pomáha miestnemu kňazovi s katechézami. Gladys bavi škola, najviac vraj matematika. A keď vyrastie, tak by sa chcela pozerať na svet tak ako letiace vtáky – chcela by byť pilotkou lietadla. Gladys sa stala tvárou kampane Pôstna krabička 2018, pretože pochádza z rodiny, ktorej Slovenská katolícka charita pomáha preklenúť krízové situácie a rozvíjať talenty, čím získajú možnosť mať lepšiu budúcnosť. Rodinám, ktoré sa nachádzajú v podobnej situácii, pomáhame prostredníctvom potravinovej pomoci a uľahčujeme dostupnosť k potrebným liekom. Zároveň ich mladým členom ponúkame možnosť vyučiť sa remeslu v niektorých z našich dielní, vďaka čomu môžu v budúcnosti zabezpečiť živobytie sebe i rodine.



## Zamerané na človeka

Slovenská katolícka charita prevádzkuje v Afrike vďaka podpore slovenských darcov dve detské centrá. V Centre Nepoškrvneného srdca Panny Márie v Ugande sa staráme o zraniteľné siroty a polosiroty s HIV a AIDS. V africkej Rwande prevádzkujeme Kultúrne centrum sv. Vincenta Pallottiho, škôlku pre 43 detí, ktorá zabezpečuje ich predškolskú prípravu. Prostredníctvom kampane Pôstna krabička pre Afriku im môže byť zabezpečené ubytovanie, strava a to najdôležitejšie – pravidelné užívanie liekov, ktoré im pomáhajú viesť normálny život.

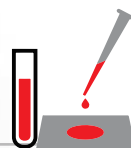
## Náš prebytok je v Afrike bohatstvo

Ak sa počas pôstu rozhodnete vzdať obľúbenej kávy, sladkosti, či inej drobnosti a ušetrené peniaze vhodíte do pôstnej krabičky, podporíte vzdelávanie a zdravotnú starostlivosť pre konkrétne deti v Ugande a Rwande.



**0,50 €** = strava pre každé dieťa v našom ugandskom centre na 1 deň

**1 €** = preprava chorého rwandského dieťaťa do zdravotného strediska, čím sa mu ušetrí 3-hodinová cesta



**2 €** = krvné vyšetrenie na diagnostikovanie malárie pre dieťa z nášho centra v Ugande



Máte túžbu podporiť naše projekty a chceli by ste počuť o nich z prvej ruky? Napište nám a my vám radi prinesieme kúsok Afriky priamo do vašej farnosti alebo školy. Porozprávame vám o aktuálnych novinkách z Ugandy a Rwandy a budete mať možnosť zahriať sa pravým africkým čajom. V prípade záujmu sa neváhajte ozvať na [vitek@charita.sk](mailto:vitek@charita.sk).

Sylvia Hamadejová  
foto: archív SKCH





**Mirka (27)**, bývalá dobrovoľníčka Slovenskej katolíckej charity v Ugande: „Ísť do Afriky bol od malička môj veľký sen. Keď mi v jeden septembrový večer zazvonil telefón a hlas na druhej strane oznámil, že koncom februára odchádzam do Ugandy, bola som pripravená takmer na všetko. Otvorená odlišnej kultúre, zvykom, mentalite. A naozaj, takmer nič ma neprekvapilo. Až na jednu vec. Do Afriky som odchádzala s tým, že chcem dať to najlepšie zo seba druhým. No tam som zistila, že je to presne naopak. Že to, čo dávam, sa mi 100-násobne vracia. Že nič na svete pre mňa nie je krajšie ako láska dieťaťa, ktoré tak veľmi túži po mojej láske. A v tom momente som vedela, že nič viac nechcem, len dať všetku lásku, ktorú v sebe mám, práve tomuto dieťaťu, ktoré si ju tak veľmi zaslúži. Lebo každé dieťa si zaslúži byť milované. A môžem kúpiť, doniesť, vymyslieť, pripraviť hocičo, aj tak to najdôležitejšie je, ako sa pozriem, pohladím, prihovorím.“



Navštívte našu stránku  
[www.postnakrabicka.sk](http://www.postnakrabicka.sk),  
kde môžete váš pôstny  
dar poslať online.





## Často sa vôbec nestretnú, a predsa patria do jednej rodiny

Už 21 rokov prostredníctvom projektu Adopcia na diaľku® spájame slovenské rodiny a deti z najchudobnejších častí sveta. Vianočné obdobie je čas, keď aspoň chvíľu spomalíme a dáme si vanilkový rožok a horúci čaj s najbližšími. Existujú však aj rodiny, ktoré medzi sebou prijali člena, ktorého nikdy nestretnú – no jemu sa vďaka ich štedrosti dostane vzdelania, najlepšia de-  
víza lepšej budúcnosti. Vďaka adoptívnym rodičom dostali šancu na lepší život aj Bhandari, Jean a Santia.

**Volám sa Bhandari a vďaka podpore mojej slovenskej adoptívnej mamy som dnes učiteľka.**

„Pochádzam z lokality Prabhat Nagar v indickom meste Honavar a moja rodina je veľmi chudobná. Mám ešte jednu sestru. Môj otec Shivanand pracuje ako hudobník a jeho príjem je veľmi nízky. Mama Kalyani sa stará o domácnosť. V dôsledku veľkej chudoby bola naša rodina vo veľmi ťažkej situácii a bojovali sme o prežitie, keď náš otec stretol sestru Máriu Goretti zo sociálneho centra Bala Pragathi Kendra Services. Tá ma zaradila do projektu Adopcia na diaľku®. Bolo to v roku 2001. Pomoc zo Slovenska som dostávala 12 rokov od mojej slovenskej adoptívnej mamy – pani Danky. Vďaka nej som získala nielen základné vzdelanie, ale mohla som v štúdiu aj pokračovať. Úspešne som ukončila aj strednú školu a neskôr bakalárske štúdium. Dnes pracujem ako učiteľka na strednej anglickej škole a svoje vzdelanie môžem odovzdávať ďalej. Zo srdca ďakujem za šancu získať kvalitné vzdelanie, vďaka ktorému som si našla prácu a môžem sa postarať o seba a svojich najbližších.“





**Volám sa Santia. Mám 17 rokov, a ak budem môcť študovať, chcela by som byť zdravotnou sestrou.**

*„Spolu s rodičmi a 4 súrodencami žijeme v Ugande. Mamička je vážne chorá a ocko sa o ňu stará, pomáha jej s užívaním liekov, čistením rán a s bežnou starostlivosťou okolo nej. Ja mu pri tom pomáham. Periem, upratujem okolo domu a v dome, varím a pomáham súrodencom so školou. Škola ma veľmi baví, najviac angličtina a prírodné vedy. Ak to bude možné, chcela by som byť zdravotnou sestrou.“*



**Volám sa Jean. Som z Haiti, a keď vyrastiem, chcel by som byť právnikom.**

*„Narodil som sa v Carrefour na Haiti. Spolu so štyrmi sestrami ma vychováva a živi iba mamka. Otec nás opustil... Hovorí, že som chudý a malý. Ale mám super spolužiakov, s ktorými mi je skvele. Veľmi rád sa učím, baví ma francúzština a hodiny biblického čítania. V projekte Adopcia na diaľku® som 3 roky a vďaka tomu môžem chodiť do školy, lebo mamička by ju bez pomoci slovenských darcov uhradiť nemohla. Mám zabezpečené aj školské pomôcky, školskú uniformu a teplý obed počas vyučovania, čo je super. Teším sa, že môžem chodiť do školy a keď budem veľký, stane sa zo mňa právnik!“*

Cez projekt Adopcia na diaľku® pomáhame aktuálne viac ako 3 030 deťom v siedmich krajinách sveta. Podporujeme ich vzdelávanie, zabezpečenie školských pomôcok, učebníc, úhradu školských poplatkov, zlepšenie výživy, či zdravotnú starostlivosť. Ďakujeme, že sa angažujete pri zlepšení života a budúcnosti núdznych detí. Do Adopcie na diaľku® sa môžete zapojiť stále. Buď cez [www.adopcianadialku.sk](http://www.adopcianadialku.sk), alebo telefonicky: **0910 842 669**.

**Martina Borčíková, Sylvia Hamadejová**  
foto: archív SKCH





## Spojení s celým svetom. V modlitbe za viac ako 45 miliónov obetí moderného otroctva



V roku 2015 vyhlásil pápež František 8. február za Medzinárodný deň modlitby za obeť obchodovania s ľuďmi. Je to deň, keď si Cirkev pripomína sv. Bakhitu, sväticu, ktorá sama prežila dlhé roky útrap otrockého zaobchádzania. Slovákom je o to bližšia, že nosila privesok s obrazom Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska.

Slovenská katolícka charita sa v deň spomienky na sv. Bakhitu spojí s celým svetom. Cieľom je modlitba za viac ako 45 miliónov žien, mužov, dievčat a chlapcov, ktorí sú v súčasnosti vystavení utrpeniu v dôsledku novodobého otroctva.

### Vždy na inom mieste

Tento rok sme v rámci projektu STOP obchodovaniu s ľuďmi Slovenskej katolíckej charity poskytovali starostlivosť celkovo 30 obetiam obchodovania s ľuďmi, za ktoré sa budeme modliť konkrétne – vychádzajúc z ich aktuálnych potrieb. Modlitbové stretnutie organizuje charita symbolicky vždy na novom mieste, v inom kostole. Aj týmto spôsobom chceme šíriť svetlo nádeje.

Pozývame ľudí, aby sa k iniciatíve pridali a modlili sa spolu s nami za ukončenie otroctva a záchranu vykorisťovaných, ako aj za úspešný návrat zachránených obetí do života.

**Informácie o mieste podujatia, ako i konkrétny program zverejníme čoskoro na stránke [obchodsludmi.sk](http://obchodsludmi.sk), ako i na Facebooku „STOP obchodovaniu s ľuďmi“.**

Do fondu pre obeť obchodovania môžete prispieť na č. účtu SK75 1100 0000 0029 2183 2281. Viac na [www.obchodsludmi.sk](http://www.obchodsludmi.sk).

Jana Urbanová  
foto: Ivan Duda

### SV. JOZEFÍNA BAKHITA (1869-1949)

Svätá Jozefína Bakhita žila v 19. storočí v Sudáne, kam bola ako 9-ročná násilne odvedená do otroctva. Jej väznitelia s ňou zaobchádzali kruto a predávali ju stále ďalej. Prežívala silné fyzické i psychické poníženie. Jej telo bolo poznačené 144 jazvami. Meno Bakhita, ktoré znamená „majúca šťastie“, jej vymysleli únoscovia. Trestali ju za každú maličkosť, nezriedka zbilí a nechali ležať v kaluži krvi. Spávala na holej zemi. Napriek bolestiam Bakhita všetko ticho znášala. Neskôr vyznala: „Keby som počas otroctva bola poznala Pána, o koľko menej by som trpela!“ Napokon ju predali talianskemu konzulovi v Sudáne, u ktorého sa k nej prvýkrát správali ako k človeku. Pomáhala v domácnosti a cítila sa šťastná. Po dvoch rokoch ju konzul vzal so sebou do Talianska, kde bolo otroctvo už v tom čase zrušené, a tak sa stala Bakhita oficiálne slobodnou. Následne sa dostala k sestram kanosiánkam v Benátkach, kde spoznala Boha, ktorého „už dávno cítila vo svojom srdci bez toho, že by vedela, kto to je“. Bohu potom verne slúžila až do svojej smrti, pracovala v kuchyni, umývala riad, bola vrátničkou a kostolníčkou. O blížnych sa sestra Bakhita vždy starala s láskou, jej neustály úsmev si získaval srdcia ľudí, tak ako jej pokora a jednoduchosť. V staršom veku, keď ochorela, vrátili sa jej bolestné spomienky z čias otroctva a modlila sa: „Prosím, uvoľni reťaze... sú ťažké!“ V roku 1992 pápež Ján Pavol II. vyhlásil Jozefínu Bakhitu za blahoslavenú. V roku 2000 ju vyhlásili za svätú.





O. Peter Brenkus, Michaela Pobudová, Mons. Jozef Haľko, Hugo Gloss, Mohamed S. Hasna

## Len v dialógu možno hľadať odpovede na výzvy dnešného sveta

**Kde sú hranice medzi integráciou a asimiláciou? Je ucelená komunita prisťahovalcov vždy zlá? Zlyhali sme v pomoci utečencom pri Nitre? Aj o tom spoločne diskutovali katolícky biskup, predseda Islamskej nadácie a zástupcovia mimovládnych organizácií.**

Slovenská katolícka charita zorganizovala na podnet pápeža Františka podujatie „Share the Journey – Ľudskosť nás spája“, ktoré je súčasťou prebiehajúcej celosvetovej kampane Svätého Otca. Jeho cieľom je poukázať na ľudský rozmer tragédie prebiehajúcej utečeneckej krízy, ktorá sa nekončí. Práve naopak.

### **Kým nezačijeme, nerozumieme**

Podujatie „Share the Journey – Ľudskosť nás spája“, ktoré sa uskutočnilo v Dome novinárov v Bratislave, otvoril generálny sekretár charity Erich Hulman: „Svätý Otec František a spolu s ním katolícka charita na celom svete nás pozývajú k tomu, aby sme sa s ľuďmi, ktorí museli odísť zo svojich domovov, stretli. Aby sme sa zaujímali o ich životy a vpustili ich do našich životov. Aby sme s nimi zdieľali cestu.“ Súčasťou akcie boli aj silné osobné výpovede konkrétnych ľudí. Faisal Kamali, utečenec z Afganistanu, či Mores Gagi, iracký utečenec z mesta Karakoš, ktoré vypálil Islamský štát, priblížili skúsenosť svojej cesty na Slovensko i života u nás.

### **Náboženský lídri spolu po prvýkrát**

V následnej panelovej diskusii sa vôbec po prvý raz stretli Mons. Jozef Haľko, predstaviteľ Rady KBS pre migrantov, utečencov a pútnikov, pán Mohamed S. Hasna, predseda Islamskej nadácie na Slovensku, Michaela

Pobudová zo združenia Mareena a o. Peter Brenkus z organizácie Pokoj a dobro, ktorá zastrešuje pomoc Iračanom v okolí Nitre. Diskutujúci hľadali vzájomnú zľahu na neľahkom definovaní hranice medzi integráciou a asimiláciou, zaznievali otázky, či je ucelená komunita prisťahovalcov vždy zlá. „Z ľudského hľadiska si viem predstaviť, že by bolo prospešné, aby mali komunitné zázemie. Z neho vychádza informovanosť. Človek, ktorý má skúsenosť, vám poradí a poradí vám aj vo vašom jazyku... Nepodceňovala by som význam ucelených komunit utečencov,“ reagovala Michaela Pobudová z Mareeny.

Otvorila sa aj páľčivá téma celoeurópskeho presídľovania, ktoré sa plánuje v horizonte piatich rokov, ako i otázka, nakoľko je možné označiť projekt umiestnenia utečencov z Iraku do okolia Nitre za úspech, keďže sa polovica vrátila späť do rodnej krajiny. „Z hľadiska synergie medzi štátnymi a cirkevnými organizáciami Nitra zaiste úspechom je,“ reagoval Mons. Jozef Haľko.

### **Hľadajme spoločne**

Utečenecká kríza vo svete sa nekončí, práve naopak. „Na Slovensku veľké utečenecké vlny zatiaľ nehrozia, ale určite nezostaneme izolovaným ostrovom mimo globálnych migračných problémov. Preto sme radi, že sa podarilo vytvoriť priestor, v ktorom sme si dokázali priblížiť osudy a problémy utečencov u nás a spoločne hľadáme cestu, ako im pomôcť,“ vyhlásil na záver podujatia Erich Hulman.

Iva Mrvová  
foto: Paulína Antlová

# Spoločne proti extrémizmu: Pretože extrémna môže byť láska, nie nenávisť

Rasizmus, antisemitizmus, strach zo všetkého nového či túžba po okamžitých riešeniach. Tieto a mnohé ďalšie charakteristiky dnes na Slovensku opätovne nahrávajú rastúcej popularite extrémizmu – ideológii postavenej na nenávisti voči konkrétnemu človeku. Nemohli sme nereagovať.

Bolo to ešte v marci 2016, keď bratislavský arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský a predseda Ústredného zväzu židovských náboženských obcí Igor Rintel spoločne vyhlásili, že ako kresťanstvo, tak ani judaizmus nie sú zlučiteľné s rasizmom, antisemitizmom a výzvami na násilie. „Roztrpčenie nad problémami nesmie vydláždžiť cestu radikálnym riešeniam, ktorým chýba potrebné rozlišovanie. Obraciam sa na všetkých obyvateľov Slovenska, aby sa vyhli akémukoľvek extrémizmu. Usilujme sa viac o zachovávanie spravodlivosti, prejavujeme väčšiu vzájomnú úctu a prekonávajme sebecko hľadanie spoločného dobra,“ uviedli spolu obaja náboženský lídri.

Slovenská katolícka charita už 90 rokov stojí „blízko pri človeku“. Usiluje sa pomáhať všetkým ľuďom v núdzi bez rozdielu rasy, národnosti či vierovyznania. Najmä v poslednom čase však so znepokojením sledujeme nárast napätia, radikálnych riešení a nevhodných k istým spoločenským skupinám, a to primárne zo strany mladých ľudí. Nie sú však riešením spoločenského napätia, ale jeho priamym zosilnením. Práve to boli a sú dôvody, pre ktoré charita spustila kampaň Láskou proti extrémizmu.

## Cieľ? Mladí ľudia

„Spolu s pápežom Františkom tvrdíme, že jediným prípustným extrémizmom je extrémizmus lásky k bližnému,“ vyhlásil v úvodnej tlačovej správe generálny sekretár charity Erich Hulman. Práve z citátu Svätého Otca vyvstala ústredná myšlienka i názov kampane, ktoré mierili primárne na mladú generáciu. „Práve mladí ľudia sa v prieskumoch verejnej mienky dlhodobo ukazujú ako tí, ktorí sa prikláňajú k extrémistickým myšlienkam. Naším hlavným úsilím sa tak stalo motivovať mladých k solidarite.“

Bolo logické, že kampaň musí zaznieť v online priestore, teda tam, kde sa dnes mladí zdržujú najčastejšie. Prvým krokom bolo šíriť myšlienku cez profilovú fotografiu na Facebooku. Druhý krok mieril na konkrétny skutok lásky – vyzvali sme ľudí, aby nám zaslali fotografie, ktoré zobrazovali pomoc marginalizovaným, najmä Rómom či migrantom. Krátko po spustení kampane začali prichádzať prvé reakcie ako z kresťanského, tak i sekulárneho sveta.

## Podpora

Kampaň sa niesla Facebookom, zaregistrovali ju i viaceré slovenské médiá. Postupne sa pridávali jednotlivci, ktorí rámikom na profilovej fotke vyjadrovali myšlienke podporu, neskôr sa pridali i mnohé iniciatívy. Za Lásku proti extrémizmu sa doteraz postavila jedna z najväčších kresťanských mládežníckych organizácií, Domka – Združenie saleziánskej mládeže, myšlienku podporil Modrý anjel – Tím krízovej intervencie, Starokatolíci v Bratislave, Starokatolíci v Trnave, iniciatíva Nie v mojom meste, Liga za ľudské práva, vzdelávacia inštitúcia pre mladých Kolégium Antona Neuwirtha, Slovenská humanitná rada, Vodkyne a skauti Európy či Fórum kresťanských inštitúcií. Máme radosť, že kampaň rezonuje a k myšlienke, ktorá odsudzuje ideológiu nenávisti, sa stále pridávajú ďalší.

#laskouprotiextremizmu

**PRETOŽE  
EXTRÉMNA  
MÔŽE BYŤ LÁSKA,  
NIE NENÁVISŤ.**

**„Naším hlavným úsilím sa stalo motivovať mladých k solidarite.“**



*„Láska, caritas, prejavovaná konkrétnym pozitívnym činom je najlepšou odpoveďou na mnohé problémy dnešnej spoločnosti. Preto som úprimne rád tejto iniciatíve Slovenskej katolíckej charity.“*

**Mons. Štefan Sečka**  
prezident SKCH





„Podporujem kampaň Slovenskej katolíckej charity Láskou proti extrémizmu, pretože je veľmi dôležité, aby hlasy proti extrémizmu zaznievali zo všetkých oblastí spoločenského života. Cirkvi a ich organizácie sú dôležitou mienkotvornou súčasťou spoločnosti, a preto je významné, ak práve z ich prostredia vzíde takáto kampaň.“

### Zuzana Številová

predsedníčka združenia Liga za ľudské práva

„Domka ďakuje Slovenskej katolíckej charite za kampaň #laskouprotiextremizmu, ktorá pomohla a aj naďalej pomáha mladým v našich strediskách vidieť inak. Pre mnohých z nich bolo veľkým povzbudením, že ich každodenná dobrovoľnícka činnosť alebo životný prístup a rozhodnutia pre druhých sú neobyčajnými ‚gestami lásky‘. Ďakujeme za možnosť pripojiť sa a prispieť takto svojou láskou proti extrémizmu.“



„Namiesto odsudzovania druhých môžeme viesť zaujímavé dialógy a dozvedieť sa viac o ich kultúre. Každého z nás ovplyvňujú životné udalosti a systém, v ktorom sme vyrastali. S každým človekom na svete máme mnoho odlišností, no i podobností. Každý má unikátny príbeh a nikdy nie je možné generalizovať. Pozdravujem z cesty po krajinách, v ktorých prevláda islam. Za posledné dva týždne som sa obohatil mnohými stretnutiami a informáciami, ktoré mi pomáhajú pochopiť súčasné trendy vo svete. Dialóg a otvorenosť sú cestou k mieru vo svete. Minimálne v tom našom svete.“

### Tomáš Horváth

riaditeľ sobi, o. z., manažér Platformy MVRO

#### Kľúčový je a bude človek

Samotné slovo charita pochádza z latinského „caritas“, čo znamená empatickú lásku, ktorá rozumie človeku v núdzi a nezištne mu pomáha. Za kľúčovú hodnotu považuje Slovenská katolícka charita ľudskosť, záujem o človeka a jeho potreby. Pridajte sa k nám. Iba spoločným úsilím dnes totiž dokážeme pomôcť tým, ktorí sú vytlačení na okraj. **Pretože extrémna môže byť láska, nie nenávisť.**

Iva Mrvová

foto: archív Spišskej diecézy, Zuzany Številovej, Tomáša Horvátha



Školenie prebiehalo aj v malých pracovných skupinách. Jedným z obľúbených miest na stretnutie bola terasa na streche hotela

## Libanon nám umožnil zažiť svetový rozmer charity

V dňoch od 22. do 26. októbra 2017 sa v hlavnom meste Libanonu, Bejrúte, uskutočnilo medzinárodné školenie budúcich hodnotiteľov štandardov riadenia (Caritas Internationalis Management Standards), ktoré pripravila Caritas Internationalis. Účastníci zo všetkých kútov sveta, inšpiratívne prostredie Blízkeho východu, ale aj výborne pripravení lektori dali tomuto stretnutiu pečať výnimočnosti.

Slovenská katolícka charita ako člen Caritas Internationalis, podobne ako ostatné členské štáty (len pre zaujímavosť, je ich viac ako 160), sa rozhodla postupne zavádzať štandardy riadenia, ktoré sú platné pre všetkých členov od roku 2015. Okrem práce vo vnútri organizácie, ktorá sa dotýka vybraných oblastí, Caritas Internationalis ponúka jednotlivým charitám možnosť navrhnuť z radov svojich zamestnancov ľudí, ktorí by boli ochotní pomôcť v oblasti hodnotenia štandardov riadenia ako externí hodnotitelia. „Ponuka od Caritas Internationalis byť hodnotiteľom ma veľmi zaujala už pri prvom kontakte,“ uviedol Hugo Gloss, manažér humanitárnej pomoci a rozvojovej spolupráce SKCH.

### Charity z celého sveta na jednom mieste

Ako miesto školenia budúcich hodnotiteľov bolo vybrané mesto Bejrút. „Osobne ma prekvapil výber miesta školenia, ale v priebehu samotného školenia som sa presvedčil o jeho správnosti,“ uviedol Ján Michalský, právnik SKCH, ktorý bol jedným z dvojice zástupcov SKCH. Samotné školenie okrem reprezentantov Caritas Internationalis pripravili kolegovia z Caritas Libanon. Celý program sa odohrával v Hoteli Padova v centre Bejrútu, z ktorého bol nádherný výhľad na toto rušné mesto. Účastníci predstavovali skupinu zástupcov z viacerých kontinentov a krajín, od európskych, ako Nemecko, Škótsko, Ukrajina a Slovensko, cez africké Lesto až po ázijský Bangladéš či Thajsko. Počas školenia všetci spoločne ocenili interaktivitu samotného programu školenia, ktorý pripravili Jacob Winter, Anamária Vrzáčková a Paula Mullerová z tímu Caritas Internationalis, ktorá sídli vo Vatikáne. Okrem množstva užitočných informácií boli pre účastníkov pripravené aj viaceré modelové hry či tvorivá práca v skupinách.



Bejrút nás aj v októbri privítal príjemne teplým počasím





Spoločná večera na záver školenia

„Oceňujem prístup lektorov a ich úprimnú snahu, akou nám chceli sprostredkovať úlohu a postavenie hodnotiteľa štandardov riadenia,“ uviedol počas školenia Ján Michalský. Okrem samotného školenia boli všetci účastníci pozvaní po skončení programu druhého dňa na spoločnú večeru za účasti prezidenta Charity Libanon. Atmosféra orientálnej hudby a výborné tradičné jedlo dotvorili skvelý dojem, ktorý na všetkých Libanon a hostitelia urobili.

„Práve medzinárodný rozmer a charakter dáva charite ďalšiu známku jedinečnosti a mňa osobne naplňuje radosťou, že môžem byť jej súčasťou,“ zhodnotil na záver školenia Hugo Gloss.

#### Podpora štúdia v utečeneckom tábore

Po skončení školenia sme mali možnosť navštíviť utečenecký tábor Dbayeh, ktorý je jedným z dvoch utečeneckých táborov palestínskych kresťanov, ktoré sú na území Libanonu. Prijatie miestnych rehoľných sestier a ich zápal pre službu rodinám v núdzi boli veľkým obohatením. „Verím, že aj v budúcnosti budeme môcť vďaka štedrosti slovenských darcov pokračovať v podpore štúdia detí z tábora Dbayeh, ktoré realizujeme od roku 2015,“ uviedol na záver Hugo Gloss.

Touto cestou by sme radi poďakovali Caritas Libanon, ako aj zástupcom Caritas Internationalis za výborne pripravené školenie a možnosť byť jeho súčasťou.

**Ján Michalský, Hugo Gloss**  
foto: Ján Michalský, Hugo Gloss



Súčasťou školenia boli aj interaktívne prednášky, ktoré udržiavali našu pozornosť



## Na charitu prichádzajú ľudia, ktorí vyčerpali všetky svoje možnosti

**Napísať príbeh, ktorý sa dotýka charity a ľudí, ktorým pomáha, sa zdá ako celkom jednoduchá úloha. No nie je to celkom tak. Písať o ľuďoch, ktorí siahli na svoje dno, je vždy neľahké – a predsa potrebné, aby sme vedeli, že sú medzi nami a potrebujú nás. Našu pomoc, no nielen to. Potrebujú naše priateľstvo. Dá sa to?**

Premýšľala som, ktorý príbeh by mohol čitateľov zaujať. Mala som tisíce myšlienok. Táto úloha nie je celkom jednoduchá. Príbehy nás, sociálnych pracovníkov, sú podobné a aj samotná verejnosť, či už z vlastných skúseností, alebo prostredníctvom médií, pozná príbehy ľudí, ktorí siahli na svoje dno a už nedokázali riešiť svoju situáciu sami, vlastnými silami.

Je to napríklad Janko, ktorý bol dlhé roky vyhľadávaným obkladačom kúpeľní, každý ho mal v dedine rád. Keď dostal ponuku odísť pracovať do Ruska, v krajine, kde v tuhých zimách zarábala odlúčený od svojej rodiny, víťazil v hodinách samoty alkohol. Keď sa Ján vrátil domov, nik ho už nečakal. Manželka podala žiadosť o rozvod, prišiel o bývanie, pretože dedičstva sa vzdal v prospech detí. Túlal sa ulicami, bezradný a často

okrádaný o svoj dôchodok. Jeho podlomené zdravie mu umožnilo presun z ulice do zariadenia, odkiaľ píše smutné listy so štipkou humoru, ktorý mu je, aj napriek všetkému, čím si prešiel, natoľko vlastný. Má síce strechu nad hlavou, jedlo a suché šaty – musí však hľadať zmysel svojho života. Musí si odpovedať na otázku, pre koho mu vlastne bije srdce.

### **Stiahnutý drogami na dno**

Potom je to Adrián, mladý človek, ktorý, ako sám hovorí, prepadol kariérou narkomana. Tá ho aj pred piatimi rokmi doviedla na charitu. Odvtedy sme svedkami jeho pozdvihnutí a pádov. Ulica bola dlhší čas jeho domovom, prešiel výkonom trestu odňatia slobody a absolvoval niekoľko liečení. Po dlhom úsilí sa mu podarilo vycestovať za prácou do zahraničia. V práci sa mu páčilo, mal slušnú mzdu a darilo sa mu celkom dobre hospodáriť. Bol rozhodnutý žiť konečne svoj život bez drog a v spojení len s tými, ktorí ho na jeho dobrej ceste smerovali a boli mu nablízku, keď bolo najťažšie. Abstinovať opakovane neustál. Vrátil sa na ulicu, dnes opakovane čaká na nástup trestu odňatia slobody. Svoje činy ľutuje, znovu rozhodnutý začať nanovo.



### Matka, ktorá spravila všetko

Zuzka zostala so svojimi tromi synmi bez domova zo dňa na deň. Chlapcov vychovávala sama, a aby zarobila dostatočne na živobytie, brala často nočné zmeny. Sama na chlapcov nestačila, vymkli sa jej spod kontroly, a keď odišla na nočnú, chalani mali dvere k drogám otvorené dokorán. Postupne sa relatívne dobrá rodinná atmosféra rozpadala, zrazu nebolo na nájom. Zostala možnosť bývania v ubytovni. Aj tam strecha nad hlavou stroskotala na nájomnom a rodina v jeden deň zostala na ulici, bez financií. Dnes spomínajú na moment, keď jedli paštétu pri akomsi múre. Úplne bez slov. Hlavou vírili len myšlienky, čo bude ďalej. Ukrývali sa a svoju situáciu tajili pred svojimi známymi, bývalými susedmi, pred kamarátmi. Niekoľko mesiacov boli nútení prespávať v nocľahárni a denne navštevovať charitu. Veľa sme sa navzájom rozprávali, premýšľali, padali návrhy a postupne prichádzalo k realizovaniu vážnych a dôležitých rozhodnutí. Zuzka dnes pracuje ako opatrovateľka v Nemecku a v dedine pri Trnave má prenajatú útulnú izbičku v rodinnom dome. Najstarší syn Juro absoluuje resocializačný program na východnom Slovensku. Stredný syn Adam pracuje v Rakúsku a býva v jednoizbovom prenajatom byte, ktorý si sám zariadil. Najmladší Kamil ukončil resocializačný program a chystá sa za bratom do Rakúska. S rodinou sme v kontakte a pozorovať ich, keď sú spolu, je celkom zážitok. Bozky dospelých synov pre mamu sú úplne bežné, hovoria, že skúsenosť na ulici ich viac spojila. Že funkčná rodina je pre nich všetko. Uvažujú dokonca nad akousi „rodinnou bankou“. Aby už nikdy neprišiel ten moment, keď pri múre všetci spolu jedli jednu paštétu – bez strechy nad hlavou, s pocitom hanby a prehry.

### Ľudia, ktorí sú ľutovaní a zároveň odsudzovaní

Často sa zamýšľam nad tým, kam siaha sociálna práca, kam siaha každý jeden príbeh, ktorý sa denne odohráva v bezprostrednom kontakte s ľuďmi – s prívlastkami neprehliadnutelných paradoxov. Sú ľutovaní a zároveň odsudzovaní. Sú na prvý pohľad zdraví a zároveň chorí. Vedia byť agresívni a zároveň citliví a veľmi vnímaví. Niektorí sú navonok špinaví a vo vnútri omnoho čistejší ako mnohí čisti navonok.

*Ľudia prichádzajúci na charitu nechcú, aby sme boli ich sociálnymi pracovníkmi, oni chcú byť našimi priateľmi.*



Sú to tí ľudia, ktorí keď boli deťmi, chceli sme im pomôcť, objasniť ich, tliekli nám slzy, keď sme boli bezmocní uchrániť ich pred násilným rodinným prostredím. A dnes sú to často tí, ktorí si za všetko môžu sami, ktorým určujeme pravidlá, dávame im podmienky a ukončujeme spoluprácu, keď sa nedarí. Kde je tá hranica, keď si môžem dovoliť povedať stop človeku, ktorý opakovane padá? Kam siaha profesionalita v sociálnej práci? Čo je sociálna práca?

### Obojstranný proces

Viete, na charitu prichádzajú ľudia, ktorí vyčerpali všetky svoje možnosti, stratili nádej a problémov sa nakopilo toľko, že sami ich už nedokážu niesť. Zaklopať na dvere charity, na tú asi poslednú inštanciu, je aj celkom odvaha. No často nám spätná väzba potvrdzuje, že to bolo jedno z najlepších rozhodnutí.

S mnohými sme prešli kus spoločnej cesty, od vybudovania vzájomnej dôvery cez moment rozhodnutia pre nástup do odbornej poradenskej činnosti po naštartovanie a vytrvanie v kolobehu úsilí a sebazaprení. Vybudovanie vzájomnej dôvery je často tvrdá drina. Sociálna práca je o budovaní vzťahov, je to obojstranný proces.

### Byť priateľom

Ľudia, ktorí prichádzajú na charitu, nechcú, aby sme boli ich sociálnymi pracovníkmi. Chcú byť našimi priateľmi. Je to profesionálne možné? Vnímam Ježišove slová, keď on sám nám ponúkol priateľstvo. On je Boh a najväčší profesionál v dejinách. Aj napriek našej rozvíjajúcej sa odbornosti chudobných pribúda, medziľudské vzťahy sa rúcajú a my skúmame, tápeme, nachádzame a znovu tápeme. Dávať človeku, prichádzajúcemu aj pre profesionálnu radu, pocit „mám ťa rád“ je najdôležitejším momentom, aby sme sa mohli pohnúť ďalej.

Dnes to už možno znie ako klišé – hovoriť o ťžení v láske, zdá sa, nezapadá do kontextu profesionality. No práve jej nedostatok je štartom problémov a pádov až na samé dno. A ja si z vlastných skúseností dovoľím tvrdiť, že práve nezištná láska u profesionála, aj keď to znie akokoľvek abstraktne, je číslo jedna a prvý dôvod, prečo sa rozhodujem pre sociálnu prácu.

**Mgr. Soňa Pobiecka**  
sociálna pracovníčka Centra pomoci človeku Trnava, TACH  
foto: archív Sone Pobieckej





## Pripravované podujatia



### Medzinárodný deň modlitby za obeť obchodovania s ľuďmi

V roku 2015 vyhlásil pápež František 8. február za Medzinárodný deň modlitby za obeť obchodovania s ľuďmi. V tento deň si Cirkev pripomína sv. Bakhitu, sväticu, ktorá sama prežila dlhé roky útrap otrockého zaobchádzania. Práve v tento deň sa v modlitbe za obeť tohto zločinu spojíme s celým svetom. Pozývame k tomu aj vás. Pridajte sa a modlite sa spolu s nami za ukončenie otroctva a záchranu vykorisťovaných, ako aj za úspešný návrat zachránených obetí do života.

Informácie o mieste podujatia a konkrétny program zverejníme čoskoro na stránke [www.obchodsludmi.sk](http://www.obchodsludmi.sk), ako aj na Facebooku **STOP obchodovaniu s ľuďmi**.

**Február 2018**



### Afrika vo vašej farnosti/škole

Počas februára a marca budú naši dobrovoľníci navštevovať farnosti a školy po celom Slovensku. Dozviete sa z prvej ruky o našich misijných projektoch v Ugande a Rwande, o dobrovoľníctve a o živote v týchto krajinách.

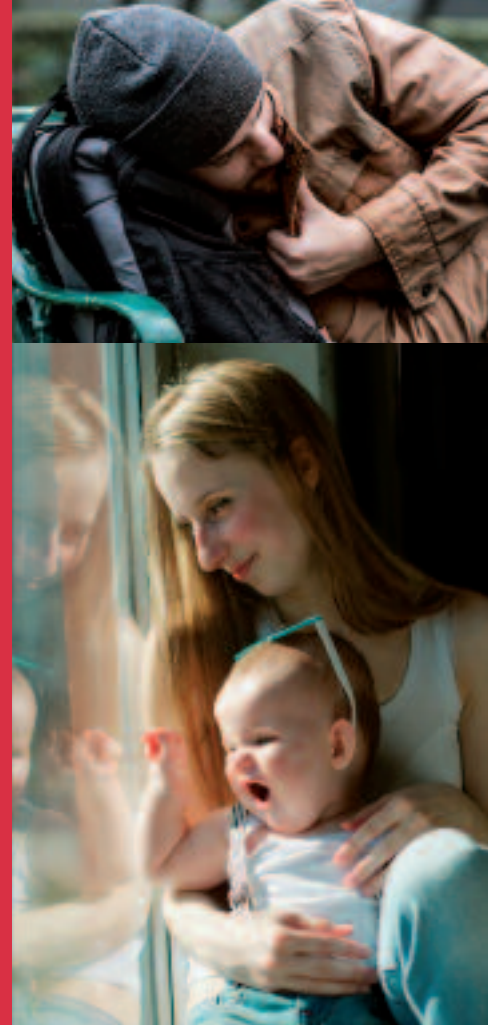
Ak by ste chceli takéto podujatie zorganizovať aj vo vašej farnosti či škole, kontaktujte nás prostredníctvom emailovej adresy [vittekk@charita.sk](mailto:vittekk@charita.sk). Radi vás navštívime.

**Marec 2018**



2%  
nie sú  
iba číslo

Potrebné tlačivá  
a viac informácií nájdete na  
[www.charita.sk/2percenta](http://www.charita.sk/2percenta)



**SLOVENSKÁ KATOLÍCKA CHARITA POMÁHA PROSTREDNÍCTVOM  
SIETE DIECÉZNYCH A ARCIDIECÉZNYCH CHARÍT ROČNE PŘIBLIŽNE  
23-TISÍC ĽUĐOM V NÚDZI NA CELOM SLOVENSKU.**

Cieľom našich aktivít je odstraňovanie chudoby. Staráme sa o núdznych, ktorí strádujú, a ponúkame im pomoc prostredníctvom potravinovej pomoci a sociálnych služieb. V takmer 290 zaradeniach zdravotníckych a sociálnych služieb poskytujeme služby seniorom, nevyliciteľne chorým ľuďom, ľuďom s telesným alebo duševným postihnutím, deťom, matkám s deťmi v krízových situáciách, zdravotne ťažko postihnutým a ľuďom bez domova. Naše

projekty sú zamerané aj na pomoc migrantom, obetiam obchodovania s ľuďmi a detským utečencom. Pomáhame aj v prípade humanitárnych katastrof, ako sú zemetrasenia a povodne.

Už aj časť\* vašich 2% pomôže  
ľuďom v núdzi bez ohľadu  
na ich národnosť, vyznanie  
a politické zmyšľanie.

Okrem nášho projektu Adopcia na diaľku®, ktorý v súčasnosti pomáha študovať viac ako 3050 deťom zo siedmich krajín

sveta, prevádzkujeme aj centrum pre deti s HIV a AIDS v Ugande.